

Sygn. akt I NKRS 155/21

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z odwołania A. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 14 października 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w W., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 131,

z udziałem M. W.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 lipca 2022 r. wniosku sędziego Sądu Najwyższego Leszka Boska o wyłączenie od orzekania w sprawie

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Sędzia Sądu Najwyższego (dalej: SSN) Leszek Bosek (dalej również: Wnioskodawca), wyznaczony 10 grudnia 2021 r. do składu orzekającego w sprawie I NKRS 155/21, złożył 25 maja 2022 r. oświadczenie, w którym dokonał oceny sposobu wyznaczenia składu w tej sprawie stwierdzając, że „Praktyka wyznaczania tzw. «stałych składów» orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie znajduje oparcia w przepisach prawa oraz w praktyce Sądu Najwyższego”. SSN Leszek Bosek zarzucił praktyce wyznaczania w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (począwszy od 1 grudnia 2021 r.) wyznaczania tzw. „stałych składów” na okres 3 miesięcy to, że „prowadzi do długotrwałego wyłączania niektórych sędziów od orzekania albo do określonego kształtowania «stałych» składów, co może mieć istotny wpływ na treść podejmowanych

przez Sąd Najwyższy rozstrzygnąć”. Oceniał też, że praktyka ta „jest oczywiście sprzeczna z art. 45 Konstytucji RP, godzi bowiem w prawo jednostki do rzetelnego rozpoznania sprawy. Budzi ona również zasadnicze wątpliwości z punktu widzenia art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, co pośrednio potwierdzać może stanowisko Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wyrażone w wyroku z 8 listopada 2021 r. w połączonych sprawach nr 49868/19 oraz 57511/19”. W związku z powyższymi twierdzeniami SSN Leszek Bosek poprosił o zmianę zarządzenia lub o „przekazanie wniosku do rozpoznania w trybie jurysdykcyjnym”.

W reakcji na „oświadczenie” SSN Leszka Boska, Prezes Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych wydał 14 czerwca br. zarządzenie polecające wezwać Wnioskodawcę do: wskazania podstawy prawnej wniosku o wyłączenie w trybie zmiany zarządzenia z 10 grudnia 2021 r., oraz wskazania, czy alternatywny wniosek o wyłączenie w trybie jurysdykcyjnym stanowi zawiadomienie sądu o zachodzącej podstawie wyłączenia Wnioskodawcy, a jeżeli tak – ponadto wskazanie konkretnej okoliczności tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w niniejszej sprawie i uzasadniać wyłączenie sędziego na jego żądanie. W odpowiedzi na to wezwanie Wnioskodawca złożył 22 czerwca pismo zatytułowane „Informacja”, w którym stwierdził, że podstawą wniosku o wyłączenie go ze składu „w trybie administracyjnym albo jurysdykcyjnym” jest art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (dalej również: EKPCz). W związku z powyższym sprawa została skierowana do rozpoznania przez sąd.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wniosek podlegał odrzuceniu, bowiem nie oparto go na żadnej podstawie prawnej pozwalającej badać okoliczności uzasadniające wyłączenie sędziego ze składu orzekającego.

Sąd Najwyższy nie widzi podstaw do badania tego, czy obecność SSN Leszka Boska w składzie orzekającym sądu skutkuje naruszeniem prawa do sądu chronionego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Przepisy te nie stanowią podstawy wyłączenia sędziego ze składu orzekającego, przede wszystkim jednak sam Wnioskodawca nie formułuje takiego wniosku. Innymi słowy, wniosek został sformułowany w sposób uniemożliwiający jego merytoryczne rozpoznanie i dlatego podlegał odrzuceniu.

Jednocześnie jednak Sąd Najwyższy dostrzega, że pisma SSN Leszka Boska jedynie pozorują wniosek o wyłączenie, w rzeczywistości zaś kwestionują zarówno treść zarządzeń Prezesa SN kierującego pracą Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (dalej: IKNiSP) o wyznaczaniu składów orzekających w sprawach z repertoriów NKRS, NSP oraz NO. Sednem zarzutu jest praktyka wyznaczania na okres 3 miesięcy składów trzyosobowych, które rozpatrują wszystkie sprawy ze wspomnianych repertoriów, które zostały przydzielone na prawem określonych zasadach, sędziom wchodzącym w skład tych składów. Oznacza to, że po wyznaczeniu tych „stałych” składów, procedura wyznaczania składów sędziowskich obejmujących trzech sędziów zawodowych sprowadza się do wyznaczenia na zasadzie określonej w § 83a ust. 2 Regulaminu SN sędziego referenta, zaś pozostali członkowie składu są określani zgodnie z zarządzeniem o składach kwartalnych. SSN Leszek Bosek twierdzi, że „Praktyka wyznaczania takich «stałych składów» orzekających w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie znajduje oparcia w przepisach prawa oraz w praktyce Sądu Najwyższego” oraz dodatkowo utrzymuje, że praktyka ta „prowadzi do długotrwałego wyłączania niektórych sędziów od orzekania albo do określonego kształtowania «stałych» składów, co może mieć istotny wpływ na treść podejmowanych przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięć”.

Sąd Najwyższy stwierdza, że żaden z powyżej przytoczonych zarzutów nie jest prawdziwy.

Po pierwsze, Rozporządzenie Prezydenta RP z dnia 29 marca 2018 r. Regulamin Sądu Najwyższego (dalej: Regulamin SN) w § 83a przyznaje wyłączną kompetencję wyznaczania składów sędziowskich Prezesowi Sądu Najwyższego kierującemu pracami poszczególnych Izb. Tym samym, Prezes IKNiSP dysponuje stosowną podstawą prawną do wyznaczania składów sędziowskich kierując się uznaniem wynikającym ze wskazanego przepisu Regulaminu SN i żaden inny

przepis nie stoi na przeszkodzie wykonywaniu tego uznania w sposób wyżej opisany i przyjęty w IKNiSP z dniem 1 grudnia 2021 r.

Po drugie, nieprawdą jest, że dotychczasowa praktyka w Sądzie Najwyższym nie daje podstaw ku takiemu właśnie sposobowi wyznaczania składów sędziowskich. Nade wszystko, w ten właśnie sposób wyznaczane były (jako stałe składy trzyosobowe) składy rozpoznające protesty wyborcze przeciwko wyborowi Prezydenta RP w roku 2020.

Co więcej, od początku istnienia Izby, praktyka taka obowiązuje w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, stanowiąc kontynuację znacznie dłuższej, praktyki poprzednio obowiązującej w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych, a jeszcze wcześniej w Izbie Administracyjnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Jedyna różnica względem tej długotrwałej praktyki w Sądzie Najwyższym polega na wyznaczaniu stałych składów na okres 1 miesiąca, a nie na okres 3 miesięcy, choć historycznie czyniono tak niekiedy również na okres 6 miesięcy.

Po trzecie, SSN Leszek Bosek nie uprawdopodobnił w żaden sposób twierdzenia, jakoby praktyka ta prowadziła „do długotrwałego wyłączenia niektórych sędziów od orzekania”. Nie są też znane przypadki wyłączenia kogokolwiek od orzekania w wyniku wyznaczania składów sędziowskich w sposób kwestionowany przez Wnioskodawcę. Dlatego zarzut ten należy uznać za bezpodstawny i nieprawdziwy.

Po czwarte, SSN Leszek Bosek w żaden sposób nie wyjaśnił, w jaki sposób, kwestionowana przezeń praktyka wykonywania kompetencji Prezesa SN kierującego pracami IKNiSP, określonych w § 83a Regulaminu SN miałyby prowadzić „do określonego kształtowania «stałych» składów, co może mieć istotny wpływ na treść podejmowanych przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięć”. Wnioskodawca nie przybliżyła tego, co rozumie przez „określone kształtowanie «stałych» składów”, jednak fakt, że miałyby ono wpływać na „treść podejmowanych przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięć” w sposób skutkujący naruszeniem art. 45 ust. Konstytucji i art. 6 ust. 1 EKPCz, prowadzić musi do wniosku, że SSN Leszek Bosek miał na myśli takie kształtowanie składów sędziowskich, które pozwalałoby przewidzieć treść rozstrzygnięcia w określonej sprawie. Jeżeli natomiast wziąć

pod uwagę, że trzyosobowe składy sędziowskie są określane „z góry”, zaś Sąd Najwyższy ani jego Prezes kierujący pracami IKNiSP nie wie jakie sprawy i w jakiej kolejności będą do niego wpływały w poszczególnych kwartałach, to twierdzenia sugerujące możliwość wyznaczania poszczególnych składów orzekających „pod określone sprawy”, ocenić należy jako bałamutne insynuacje.

Sąd Najwyższy w składzie niniejszym pozostawia Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego ocenę formułowania przez sędziego Sądu Najwyższego w sposób urzędowy, pod adresem Prezesa kierującego IKNiSP, wspomnianych wyżej bałamutnych insynuacji.

[as]